

Planinitiativ - Klimaplan for Dalane

Eigersund, Bjerkreim, Sokndal og Lund kommune skal utarbeide en felles klimaplan for Dalane. Arbeidet styres av en politisk styringsgruppe bestående av representanter fra alle Dalane-kommune og fra næringslivet. Planen utarbeides av en prosjektgruppe med medlemmer fra kommuneadministrasjonene, med sekretariat i Eigersund kommune.

Sekretariatet ved Eigersund kommune, på vegne av Dalane-kommunene, varsler nå oppstart av planarbeidet. Planen skal utarbeides som en temaplan med handlingsdel. Frist for å komme med merknader til planarbeidet er 8. mars 2023. Merknader sendes til Eigersund kommune, postboks 580, 4379 Eigersund, eller til epost post@eigersund.kommune.no

1	Formålet med planen.....	2
2	Bakgrunn	3
3	Overordnede føringer for arbeidet.....	4
	FNs bærekraftsmål.....	4
	Nasjonale forventninger	5
	Regionale planer	6
4	Beskrivelse av prosjektet	7
5	Planprosessen, samarbeid og medvirkning	8
6	Fremdrift	8

Bjerkreim
kommune

Eigersund
kommune

Lund
kommune

Sokndal
kommune

1 Formålet med planen

Klimaplanen for Dalane vil utformes som en temaplan. Planen skal belyse viktige tema innenfor klima og miljø relevant for Dalane, samt fastsette mål og strategier for ulike tema. Strategiene knyttes opp mot målene med tilhørende tiltak som kan være målbare. Hensikten med en felles klimaplan er å samle kunnskapsgrunnlaget i en felles plan med sammenhengende mål og strategier som kan gå på tvers av kommunegrensene. Handlingsdelen vil bestå av hvilke tiltak som må gjøres, og når, for å nå målene.

2 Bakgrunn

Regionråd Dalane er et interkommunalt politisk råd for Eigersund, Bjerkreim, Sokndal og Lund.

Regionråd Dalane fattet et vedtak i møte 25.02.2022, sak 004/22:

- Anbefaler at det utarbeides en felles Klimaplan for Dalane
- Hver kommune oppnevner inntil to personer til politisk styringsgruppe og inntil to personer til administrativ tverrfaglig arbeidsgruppe innen utgangen av mai 2022
- Prosjektleder og sekretariatsfunksjonen legges til Eigersund kommune
- Arbeidet starter opp senest innen 01. juni 2022
- Dersom rammen for arbeidet tilsier behov for ekstern konsulentbistand, vil det komme egen søknad for finansiering av dette arbeidet.
- Det oppfordres til at Næringsforeningen kan tiltre med et medlem.

Politisk styringsgruppe inkludert representanter fra Næringsforeningen ble opprettet, og første møte ble holdt 2. september 2022. Den politiske styringsgruppen består av to folkevalgte representanter fra hver av de fire kommunene og to representanter fra Næringsforeningen i Stavanger sin ressursgruppe i Dalane. I styringsgruppen ble det vedtatt at arbeidet med Klimaplan for Dalane skulle henge sammen med planprogrammet til Rogaland Fylkeskommune sin Regionalplan for Klimaomstilling. Videre utover høsten ble det etablert en arbeidsgruppe med representanter fra alle de fire involverte kommunene som sammen har jobbet frem dette planinitiativet.

Styringsgruppe	
<i>Kommune/forening</i>	<i>Navn</i>
Sokndal kommune	Heidi Odden
Sokndal kommune	Odd Nesvold
Eigersund kommune	Halvor Thengs
Eigersund kommune	May Helen Hetland Ervik
Lund kommune	Siw Karin Utheim
Lund kommune	Arvid Hunsbedt
Bjerkreim kommune	Olinn Herikstad
Bjerkreim kommune	Åshild Slettebø
NIS – Ressursgruppe Dalane	Henning Lysgård
NIS – Ressursgruppe Dalane	Solveig Rek Olsen

3 Overordnede føringer for arbeidet

En temaplan er en overordnet strategisk plan på kommunenivå som omhandler et spesifikt tema. Ingen av kommunene har egen klimaplan i dag, men noen har hatt tidligere planer. Planarbeidet bygger på overordnede føringer for klima- og miljøarbeid på internasjonalt, nasjonalt og regionalt nivå. Planen vil også ta utgangspunkt i relevante mål fra Dalane-kommunenes egne kommuneplaner.

FNs bærekraftsmål

FNs bærekraftsmål er felles for hele verdens arbeid med å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene. Regjeringen har bestemt at FNs 17 bærekraftsmål skal være det politiske hovedsporet for å ta tak i vår tids største utfordringer, også i Norge. Det er derfor viktig at bærekraftmålene blir en del av grunnlaget for samfunns- og arealplanleggingen. De fleste målsetningene kan knyttes opp til klimaarbeidet også i kommunen, mens noen av de mest aktuelle er:

Ren energi til alle handler om å sikre tilgang til pålitelig, bærekraftig og moderne energi til en overkommelig pris. Dalane har store ressurser innen vannkraft og vindkraft, som er fornybar energi. Samtidig er næringslivet og flere arbeidstakere en del av olje- og gassindustrien, som er svært viktig for økonomien, men en fossil energikilde.

Ved å gjøre byer og lokalsamfunn inkluderende, trygge, robuste og bærekraftige skaper vi **bærekraftige byer og lokalsamfunn**. Bærekraftig utvikling dreier seg om å møte behovene til samfunnet uten å ødelegge fremtidige generasjoners muligheter. Et robust lokalsamfunn kan håndtere kriser og katastrofer, og bygger seg opp igjen etter ekstremhendelser. I Dalane er det viktig å ta vare på de ressursene vi har, og bruke disse fornuftig, samtidig som vi er forberedt på endringer innen miljø og klima, økonomi og sosiale forhold.

Ansvarlig forbruk og produksjon skal sikre bærekraftige forbruks- og produksjonsmønstre. Nordmenns personlige forbruk er nest høyest i Europa. I tillegg er det flere sektorer også utenfor vårt personlige forbruk der det er mer lønnsomt å kaste og kjøpe nytt fremfor å gjenbruke eller

reparere det en allerede har. Ved å belyse disse sidene av forbruk og produksjon kan det gjøre både forbrukere og produsenter mer bevisst på hvordan valgene vi tar påvirker klima og miljø. For å **stoppe klimaendringene** må vi handle umiddelbart for å bekjempe klimaendringene og konsekvensene av dem. Lokalt i Dalane vil det viktigste innenfor dette målet være å kartlegge hvordan vi påvirker klima og miljø i Dalane, og hvilke konsekvenser dette har på kort og lang sikt. Slik kan vi også finne mulige tiltak som kan bidra til forbedring av situasjonen på lokalt nivå.

Livet i havet er i Dalane svært viktig for næringslivet, og har historisk sett vært en stor del av den økonomiske og sosiale utviklingen i lokalsamfunnet. Derfor må vi bevare og bruke havet og de marine ressursene på en måte som fremmer bærekraftig utvikling. I Dalane har vi også store naturverdier på land. Ved å beskytte, gjenopprette og fremme bærekraftig bruk av økosystemer, sikre bærekraftig skogforvaltning, bekjempe ørkenspredning, stanse og reversere landforringelse samt stanse tap av artsmangfold tar vi vare på **livet på land**.

For å lykkes med bærekraftsmålene trengs det nye og sterke partnerskap. Ved å styrke virkemidlene som trengs for å gjennomføre arbeidet, og fornye globale partnerskap for bærekraftig utvikling fremmer vi **samarbeid**.

Nasjonale forventninger

Statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning sier at kommunene, fylkeskommunene og staten gjennom planlegging skal bidra til reduksjon av klimagassutslipp og en mer miljøvennlig energiomlegging, samt arbeide med klimatilpasning. Planretningslinjene legger føringer for hvordan vi skal ta hensyn til disse problemstillingene i planleggingen. Planer som omhandler klima-, miljø- og energispørsmål, bør være strategiske og bygge på analyser og fakta. De bør også gi langsiktige mål og legge vekt på samarbeid, med tiltak som skal utføres på kort sikt. Kommunene har flere roller og virkemidler de kan bruke i sitt arbeid med å redusere klimagassutslipp.

Regionale planer

Fylkeskommunen har ansvar for å utarbeide regionale planer der det er behov for å samordne aktører og virkemidler, og kan dekke ulike temaer på tvers av sektorer og forvaltningsnivåer.

Planarbeidet skal følge planprogrammet til regionalplan for klimaomstilling som utarbeides av Rogaland Fylkeskommune. Planprogrammet er foreløpig ute på høring frem til 17. Februar 2023, og forventes vedtatt i løpet av våren. Et planprogram er en beskrivelse av hvordan den videre planprosessen vil bli lagt opp, en "plan for planen". Klimaomstilling er de endringene som må til for at vi som samfunn skal nå våre mål om reduserte klimagassutslipp og bedre tilpasning til et klima i endring. Dette innebærer en endring av hvordan vi jobber, hvordan vi reiser og hvordan vi bor og lever livene våre. Hovedtemaene i planen er klimarisiko og utslipp av klimagasser. Planen skal også innlemme regionalplan for klimatilpasning. I figuren under vises hovedtemaene og undertema i regionalplanen.

Figur: Rogaland fylkeskommune, regionalplan for klimaomstilling - planprogram

4 Beskrivelse av prosjektet

Planen avgrenses fysisk av kommunegrensene til Bjerkreim, Lund, Sokndal og Eigersund. Disse utgjør regionen Dalane i Rogaland. Det er flere temaer som er aktuelle i en klimaplan. Oppsettet i planen vil være temabasert, der de enkelte temaene vil beskrives og følges opp med mål og strategier. Det vil være viktig å få frem den eksisterende kunnskapen som finnes om temaet, slik at en kan se på hvilke begrensninger som finnes, og hvilke muligheter vi har til å bli bedre og få økt kunnskap om. Listen er ikke uttømmende, men de fleste utfordringene og mulighetene i klima- og miljøarbeidet ligger innenfor eller er relatert disse temaene.

Aktuelle tema som en vil se på i planarbeidet er:

- Utslipp fra ulike sektorer
- Klimaforandringer og fremtidens klima
 - Ekstremvær og ekstremhendelser
 - Varmere, våtere og villere klima
- Energibruk og energiproduksjon
- Arealforvaltning og planlegging
 - Bolig- og fritidsboligbygging
 - Utvikling av industri og næring
 - Transportplanlegging
 - Arealregnskap og arealnøytralitet
- Landbruk (jord- og skogbruk)
- Naturmangfold og friluftsliv
- Miljøforurensing
 - Vann, hav og natur
- Sirkulærøkonomi
 - Ombruk restaurering
 - Gjenvinning, avfallsbehandling
- Klimatilpasning i sårbare områder
 - Kulturmiljø og kulturlandskap
 - Naturmangfold
- Grønn mobilitet
 - "Myk" mobilitet – gå og sykle for eksempel
 - Kollektivtransport
 - El-bil

Planen vil belyse ulike temaer på tvers av sektorer og skal være et styringsdokument for kommunene. Kommunene forplikter seg gjennom handlingsplanen(e). Temaplanen legger ikke opp til endringer i arealbruk, men legger føringer for kommunens videre arbeid innenfor feltet. Tiltakene i handlingsdelen vil være rettet mot kommunenes arbeid for å nå målsetningene i planen, og vil kunne påvirke andre sektorer.

5 Planprosessen, samarbeid og medvirkning

Planen vil berøre tema som er av vesentlig interesse for lokalbefolkningen og næringslivet. En vil også varsle regionale og statlige myndigheter, og aktuelle offentlige instanser.

Etter at fristen for å komme med merknader til varsel oppstart er gått ut vil en arbeide videre med planen og de innspill som er kommet inn. Deretter vil en arrangere møter og workshops med utvalgte grupper. Så skal et ferdig planutkast til politisk førstegangsbehandling i alle kommunene og aktuelle utvalg som avgjør om planen skal legges ut til offentlig ettersyn og sendes på høring. I høringsperioden vil planen være tilgjengelig for offentligheten og det vil bli ny mulighet til å komme med innspill til planen. I høringsperioden vil det også arrangeres informasjonsmøter og møter med utvalgte grupper.

6 Fremdrift

Endelig temaplan med tilhørende handlingsplan(er) forventes å være endelig behandlet og vedtatt i løpet av 2023.

